

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Første Brev til en højvelbaaren Herre. 1728

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 41. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252802345760/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

jeg loved dem vældige Renter,
tre Gange normale Procenter.

Endelig var der en Vekselerer som udbetalte mig en Sum der var stor nok til at dække min Hjemrejse. Da jeg paa den Maade var blevet fri for alle Bekymringer, besluttede jeg at tage hjem til Norge. Jeg var længe i Tvivl om hvor jeg skulde tage hen, om jeg skulde rejse hjem til Bergen eller til et andet Sted i Norge. Ganske vist havde jeg Slægtninge i Bergen som kunde lette mine Trængsler; men hos dem vilde jeg ogsaa være til Grin for min tossede Udenlandsrejse. Jeg var nemlig udmærket klar over at Digterens Ord:

Det værste ved en Bankerot
er at til Skade føjes Spot

i højeste Grad har Gyldighed i min Hjemby. – Paa andre Steder i Norge behøvede jeg derimod ikke at være bange for at blive skældt ud og at skulle høre paa mavesure Moralprækener for min Dumhed. Da jeg rigtig havde gennemtænkt alt dette besluttede jeg at rejse til Kristiansand. Her sluttede jeg snart et nært Venskab med en trondhjems Student ved Navn Christian Brix. Han introducerede mig hos nogle af Byens Honoratiores, som snart var ved at falde over hinanden for at faa mig til at undervise deres Børn i fremmede Sprog, især i Fransk.

Jeg læste paa dette Tidspunkt en lille, anonym Bog, hvor Forfatteren med tres Argumenter prøver paa at bevise at Kvinder ikke er Mennesker. Jeg satte stor Pris paa nye Synspunkter, saa disse Narrestreger morede mig meget. Da jeg lige havde læst Bogen og huskede den hele udenad, rendte jeg Byen rundt og benyttede enhver Lejlighed til at udbrede disse kætterske Paastande, først ganske roligt for Morskabs Skyld, senere, da Modstandernes Iver tog til, med større Hidsighed. Sønnerne af den for nylig afdøde Biskop i Kristiansand angreb med stor Skarphed min Paastand; og da de havde en nyskelig Søster, som de

DET FØRSTE BREV

regnede for fuldt ud værdig til Medlemskab af Menneskeheden, kan man næsten sige at de kæmpede for Hus og Hjem. Men jeg opdagede snart at jeg var ved at faa et slemt Ry paa mig. En Dag var der en Tjenestepige der midt paa Gaden

peged paa mig nok saa frækt,
mens hun sagde: »Se den Knægt –

det er ham som gaar og laver Numre for at smække Døren til Paradis i for Næsen af os!» Saa besluttede jeg at holde op med at udbrede den Slags Kætteri – for at vise hvor meget jeg fortrød hvad jeg før havde hævdet, gav jeg mig ligefrem til i ét Væk at holde Lovtaler over det andet Køn. Paa den Maade lykkedes det mig snart at faa splittet hele den Sammensværgelse der havde dannet sig imod mig. Og da jeg var god til Musik, var det heller ikke svært for mig at blive gode Venner med de unge Piger af det bedre Selskab i Byen – efter min Mening de sødeste Piger i hele Norge, dannede, kultiverede og med mange andre gode Egenskaber.

Da jeg havde boet nogle Uger i Kristiansand flyttede jeg hen hos en Præst som jeg var i Familie med. Dér boede jeg hele Vinteren; og for dog at gøre nogen Gengæld for min Værts Gæstfrihed gav jeg ham et Begynderkursus i Engelsk. Paa Grund af mit overfladiske Kendskab til tre-fire Sprog blev jeg en Berømthed i Kristiansand. Engang da jeg gik en Tur i Byen hørte jeg to unge Mænd, der fulgte i Hælene paa mig, omtale mig saadan: »Dér gaar han der kan saa mange Sprog. Han taler baade Fransk, Italiensk, Polsk, Russisk og Tyrkisk.« Paa den Maade blev jeg lige saa berømt i Kristiansand som i sin Tid Mithridates, Kongen af Pontus, blev det i Asien. Om ham fortæller Historikerne at han talte toogtyve Sprog.

Dag for Dag var der flere der vilde have Fremmedsprogundervisning hos mig. Blandt mine Elever talte jeg Mænd af højeste Rang, for Eksempel Fæstningskommandanten Nostitz, som kort efter gik i russisk Krigstjeneste